

REFERAT

MØTE: Folkemøte på Fredvang 13.1.2014 – Verneplan Lofotodden nasjonalpark

Tid: 13.01.2014
Sted: Velferden på Fredvang
Møteleder: Stein Iversen
Referent: Ingvild Gabrielsen og Ragnhild Redse Mjaaseth
Tilstede: Ca. 40 personer

Stein Iversen åpnet møtet, informerte kort om arbeidet med verneplan og program for møtet.

1. Fylkesmannen i Nordland v/Ragnhild Redse Mjaaseth informerte om verneplanen, hva som er skjedd til nå, og hvordan den videre fremdrifta er planlagt.
2. Presentasjon av resultater fra kartlegginger som er gjennomført i 2013:
 - Landbruksaktivitet og landbruksinteresser, presentert av Fylkesmannen i Nordland v/Ingvild Gabrielsen
 - Naturtyper og sjøfugl v/Geir Gaarder fra Miljøfaglig Utredning
 - Kulturminner v/Tor-Kristian Storvik fra Nordland Fylkeskommune
 - Reiseliv og fritidsboliger v/Hanne Lykkja fra Aurland Naturverkstad
3. Bærekraftig og bruksretta besøksforvaltning i reiselivsområder og nasjonalparker v/Hanne Lykkja fra Aurland Naturverkstad

Alle presentasjonene som ble vist på møtet ligger vedlagt i pdf-filer.

Spørsmål og innspill

Spørsmål som ble besvart på møtet er skrevet i kursiv.

- Spørsmål til resultat fra kartlegging av landbruksaktivitet: Det kan ikke være riktig at det ikke er mulig å øke antall beitedyr innenfor området? Hva med Horseidet?

Ingvild Gabrielsen svarte at det er potensial for å øke antall beitedyr innenfor utredningsområdet dersom nye beiteområdet tas i bruk. Horseidet er eksempel på et slikt område. På beiteområdene som benyttes i dag ønsker imidlertid ikke beitebrukere en økning i dyretallet.

- Ble det funnet mye einer i området under kartlegging, og er dette et problem?

Geir Gaarder svarte at dette hadde han ikke tenkt over. Fra andre områder er han imidlertid kjent med at einer opptrer som gjengroingsplante. Innenfor utredningsområdet er dette trolig ikke noe stort problem foreløpig, siden de ikke reflekterte over dette under feltarbeidet.

- Spørsmål om ikke beiting i sanddyneområder vil føre til erosjon og sandflukt?

Geir Gaarder svarte at dette ikke vil være noe problem i dette området. Problem med sandflukt på grunn av beiting har vi noen få steder i landet, men i liten grad i Nord-Norge. Dersom områdene ikke beites vil det kunne gi gjengroing og stabilisering av sanddynene.

Det er i utgangspunktet ikke ønskelig siden sanddyner er dynamiske system. Et eksempel på dette ser vi på Sørmele på Andøya.

- Økt beite er viktig for å ta vare på naturverdiene i området og stoppe gjengroingen, men hvem skal ha beitedyr i området? Har Fylkesmannen beitedyr?

Roar Høgsæt svarte at det må være lokale beitebrukere som har beitedyr i området, forvaltningen kan ikke ta ansvar for dette. Vi kan imidlertid bidra i arbeidet med tilrettelegging av nye beiteområder, både praktisk og økonomisk. Dette har vi gjort i andre verneområder.

- Spørsmål om muligheten for å bygge fritidsboliger på gamle tufter på yttersida, og hvordan dette vil reguleres hvis området blir vernet som nasjonalpark.

Roar Høgsæt svarte at i dag reguleres dette av kommuneplanens arealdel. I områder med automatisk freda kulturminner vil Nordland Fylkeskommune i tillegg vurdere eventuelle tiltak i henhold til kulturminneloven. Dette er aktuelt på Lofotodden siden det er registrert mange automatiske freda kulturminner her. Dersom området blir vernet som nasjonalpark skal alle tiltak i tillegg behandles etter verneforskriften. Kommuneplanens arealdel og kulturminneloven gjelder imidlertid fremdeles, og søknader om tiltak må behandles etter disse lovverkene også. Verneforskriften er normalt det strengeste lovverket. I verneplanprosessen har vi fått innspill fra grunneiere om at det er ønskelig å ha mulighet for å sette opp bygninger på gamle tufter på Bunes, Hermannsdalen, Refsvika, Buvågen, Hell, Tuv og Ånstad. Alle innspill vi har mottatt vil bli vurdert i den videre prosessen.

Stein Iversen svarte at det er lite press på bygging i den delen av området som ligger i Flakstad. Det kan være aktuelt at det åpnes for oppføring av gjeterbuer.

- Spørsmål om grensene for området er fastsatt?

Roar Høgsæt svarte at grensene ikke er fastsatt. Styringsgruppa vil vurdere innspill om justering av grensene før planen sendes på høring. I forbindelse med høringen vil det også være mulig å komme med innspill om justering av grensa.

- Spørsmål om det kan det gjøres arkeologisk utgravinger i en nasjonalpark?

Olav Nord-Varhaug fra Miljødirektoratet svarte at det kan gis tillatelse til vitenskapelige undersøkelser i nasjonalparker.

- Innspill om hvorfor områder der folk bor og lever skal vernes. Vi må ha muligheter til å utnytte potensial for næring i disse områdene.
- Noen ganger må individuelle særinteresser vike for å ta vare på miljøverdier. Vi må se at det er en opplevelse i seg selv å bo her, så tett på store naturverdier.

Hanne Lykkja sa at det er en verdi i å ta vare på naturverdiene, men det er også stor verdi i å ta vare på de levende tradisjonene og kulturmiljøet. I verdensarvsområder er det ofte fokus på de levende tradisjonene, eks. verdensarvsområdene i Nærøyfjorden og Geiranger.

- Innspill på at det er mange grader av vern. Nasjonalpark er vern til bruk. Vern for folket. Ikke vern for naturen i seg selv.

- Spørsmål om hva som skjer med folkene? Når folket forsvinner blir naturverdiene borte. Eks. var det tradisjon langs kysten for å ta vare på fuglelivet og drive jakt og fangst på mink og rev. Fuglene følger folk. Var det kanskje lurt at det var et og anna menneske som passa på området.

Roar Høgsæt svarte at menneskene er viktige i forvaltninga, men enkeltmenneskers særinteresser må av og til vike. Sånn er det også etter plan- og bygningsloven.

Geir Gaarder svarte at sjøfuglkolonier tidligere ble bygd opp i tilknytning til bosettinger langs kysten, spesielt er dette tydelig i ærfuglvær. Folk var flinkere til å ta vare på fuglelivet og naturen før i tida. I dag er dessverre ikke lokalbefolkningen like flink til å ta vare på fuglelivet. Ved etablering av fritidsbebyggelse vil det ikke være realistisk å forvente at eiere vil ta vare på fuglelivet på samme måte som folk langs kysten gjorde tidligere.

- Spørsmål om verneplanen skal behandles av kommunene?

Stein Iversen og Lillian Rasmussen svarte at verneplanen skal behandles politisk i begge kommunene. Det vil være flere muligheter for påvirkning. Verneplanen skal også sendes på høring til alle grunneiere og berørte parter.

- Det er i dag en utfordring for beitebrukere at båndtvangen ikke respekteres, og det har vært tilfeller der løse hunder har jaga sau. Med en tidobling av ferdselen i området er det bekymring for hva det vil bety for beitenæringa. Hvordan muligheter vil det være for å styre ferdselen i området?

Roar Høgsæt svarte at det ikke er sannsynlig at ferdsel vil øke så mye, Lofoten er allerede et attraktivt reise- og turmål. Ved etablering av nasjonalpark kan vi i samarbeid med beitebrukere kanalisere ferdsel for å unngå ferdsel i viktige beiteområder. Vi vil også kunne informere om verneområdet, og hvilke hensyn som må tas ved ferdsel. Her vil båndtvang være viktig. Etablering av nasjonalpark vil også kunne føre til etablering av en naturoppsynsstilling. En viktig del av en slik jobb vil være informasjon om, og håndhevelse av regelverket.

- Spørsmål om det er det noen sammenheng mellom arbeidet med verneplanen og planene om verdensarv?

Stein Iversen svarte at det er det ikke.

Roar Høgsæt bekreftet dette, men etablering av Lofotodden nasjonalpark vil styrke en eventuell søknad om verdensarvstatus.

- Innspill fra Kurt Atle Hansen om at han ser på forvaltningsplanen for en eventuell nasjonalpark som en utviklingsplan og ikke en avviklingsplan. Det er nå er en del kommunale planer som skal rulleres, og disse bør sees i sammenheng med verneplanarbeidet. Han vil oppfordre folk til å delta i prosessene og bruke muligheten til å påvirke videre utvikling i kommunen.

Lillian Rasmussen presenterte Hege Hammerstad Steigedal som er ansatt som lokal prosjektleder, og skal følge opp verneplanarbeidet lokalt.

Stein Iversen avsluttet møtet med å fortelle om en telefonsamtale med en fisker som var i mot vern.